

Sygn. akt I ACa 897/15

I ACz 1199/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Wojciech Kościółek
Sędziowie:	SSA Józef Wąsik (spr.) SSA Zbigniew Ducki
Protokolant:	sekr.sądowy Katarzyna Rogowska

po rozpoznaniu w dniu 15 października 2015 r. w Krakowie na rozprawie
sprawy z powództwa (...)Banku (...). w W.

przeciwko M. S. i E. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej M. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie

z dnia 20 marca 2015 r. sygn. akt I C 1074/14

oraz zażalenia pozwanej E. S. od rozstrzygnięcia zawartego w punkcie 4 opisanego wyżej wyroku

I. prostuje oznaczenie strony powodowej opisane w zaskarżonym wyroku przez wyeliminowanie słów *Centrum (...)*;

II. zmienia zaskarżony wyrok w jego punktach 1 i 4 w ten sposób, że w punkcie 1 po słowach: „księga wieczysta nr (...)” dodaje: „do wartości nieruchomości;”, zaś punktowi 4 nadaje brzmienie: „zasądza od pozwanej M. S. na rzecz strony powodowej kwotę 15 000 zł (piętnaście tysięcy złotych) tytułem kosztów procesu.”;

III. oddala apelację w pozostałym zakresie;

IV. odstępuje od obciążania stron kosztami postępowania.

SSA Zbigniew Ducki SSA Wojciech Kościółek SSA Józef Wąsik

UZASADNIENIE

(...)Bank (...)z siedzibą w W. domagała się zasądzenia od pozwanej **M. S.** jako dłużnika rzeczowego na rzecz strony powodowej kwoty 458 492,51zł z odsetkami umownymi liczonymi do kwoty należności głównej 434 517,49 zł od dnia 3 lipca 2014 roku do dnia zapłaty od kwoty 23 904,33 zł od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty oraz od kwoty 70,69 zł od dnia złożenia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu wskazała, że powodowi przysługuje od E. S. i J. S., wierzytelność wymagalna z tytułu kredytu hipotecznego (...) udzielonego umową nr (...) z dnia 5 marca 2009 roku zawartą pomiędzy ww. wymienionymi a Bankiem (...). w W.. Prawną formą zabezpieczenia ww. kredytu jest hipoteka umowna zwykła w wysokości 680 000 zł oraz hipoteka umowna kaucyjna w wysokości 340 000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości Z., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy w T. VI Wydział Ksiąg Wieczystych, a której obecnym właścicielem jest pozwana M. S.. Powód zaznaczył przy tym, że odpowiedzialność pozwanej M. S. ograniczona jest do wysokości wpisu hipotecznego w tytule hipoteki umownej w wysokości 680 000 zł oraz hipoteki umownej kaucyjnej w wysokości 340 000 zł na wyżej opisanej nieruchomości położonej w miejscowości Z..

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o odrzucenie pozwu, względnie o oddalenie w całości pozwu oraz o zasądzenie od strony powodowej na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesu. Pozwana podniosła zarzut braku zdolności sądowej powoda, wskazując, iż w pozwie wskazano jako stronę powodową oddział banku, który jednak nie posiada zdolności sądowej. Następnie podniosła, że powodowa spółka nie przedstawiła dowodów, które dokumentowałyby wysokość dochodzonej kwoty pieniężnej. Pozwany zakwestionował także wartość dowodową przedłożonych dokumentów wskazując, że umowa kredytu nie została poświadczona za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika będącego adwokatem, radcą prawnym lub notariuszem. Ponadto wskazano, iż wątpliwy jest sposób wyliczenia odsetek od kwoty głównej, a także nie wiadomo pod jakim tytułem powódka domaga się kwoty 23 904,33 zł. Pozwana podała także, że nieruchomość, na której ustanowiono hipoteki, otrzymała w drodze darowizny od swojej matki E. S., która obecnie wezwała ją do zwrotu wykonanej darowizny.

W dniu 22 grudnia 2014 roku Sąd Okręgowy w Tarnowie na wniosek obu stron postanowił wezwać E. S. do udziału w sprawie po stronie pozwanej.

Pozwana E. S. zgłosiła się do sprawy w charakterze pozwanej i uznała żądanie pozwu, równocześnie wnosząc o nieobciążanie jej kosztami postępowania.

Strona powodowa nie wyraziła zgody na wstąpienie E. S. do procesu w miejsce M. S. jako pozwanej.

Sąd Okręgowy w Tarnowie, wyrokiem z dnia 20 marca 2015r:

1/ zasądził od pozwanej M. S. na rzecz strony powodowej kwotę 458.492,51 zł wraz z odsetkami:

- umownymi od dnia 3 lipca 2014 r. od kwoty 434.517,49 zł liczonymi według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w (...) SA dla należności przeterminowanych i pozostawionych po upływie wypowiedzenia w stan wymagalności, stanowiącej każdorazowo nie więcej niż czterokrotność wysokości kredytu lombardowego (...) do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 23.904,33 zł liczonymi od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,
- ustawowymi od kwoty 70,69 zł liczonymi od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty

z zastrzeżeniem, iż odpowiedzialność M. S. ograniczona jest do wpisu hipotecznego z tytułu hipoteki umownej w wysokości 680.000 zł oraz hipoteki umownej kaucyjnej w wysokości 340.000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości Z. dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...)

2/ zasądził od pozwanej E. S. na rzecz strony powodowej kwotę 458.492,51 zł wraz z odsetkami:

- umownymi od dnia 3 lipca 2014 r. od kwoty 434.517,49 zł liczonymi według zmiennej stopy procentowej obowiązującej w (...) SA dla należności przeterminowanych i pozostawionych po upływie wypowiedzenia w stan wymagalności, stanowiącej każdorazowo nie więcej niż czterokrotność wysokości kredytu lombardowego (...) do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 23.904,33 zł liczonymi od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty,

- ustawowymi od kwoty 70,69 zł liczonymi od dnia 1 sierpnia 2014 r. do dnia zapłaty;

3/ zastrzegł, iż spełnienie świadczenia objętego niniejszym orzeczeniem przez jedną z pozwanych zwalnia drugą;

4/ zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz strony powodowej kwotę 30.145,69 zł tytułem kosztów postępowania.

Jako podstawę faktyczną wyroku Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 5 marca 2009 roku E. S. i J. S. – jako kredytobiorcy - zawarli z (...)Bank(...)z siedzibą w W. umowę kredytu – Kredyt hipoteczny (...) nr (...) (zwana dalej Umową). Na mocy tej umowy (...) S.A. w W. udzieliło kredytobiorcom kredytu mieszkaniowego w wysokości 680 000 zł, na okres 120 miesięcy, licząc od dnia zawarcia umowy. Umowa składała się z Części Szczegółowej Umowy – (...) oraz Części Ogólnej Umowy – (...). Zgodnie z § 33 (...) niespłnienie przez kredytobiorcę części albo całości raty spłaty kredytu w terminie określonym w umowie spowoduje, że należności z tytułu zaległej spłaty stają się zadłużeniem przeterminowanym. Za każdy dzień kalendarzowy w okresie utrzymywania się zadłużenia przeterminowane z tytułu kredytu (...) S.A. pobiera odsetki wg obowiązującej w tym okresie zmiennej stopy procentowej dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych, po upływie okresu wypowiedzenia, w stan natychmiastowej wykonalności. Stopa procentowa dla kredytów przeterminowanych w stosunku rocznym jest równa czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego (...) Banku (...). Zgodnie z § 13 (...) niezależnie od innych form powiadamiania klientów, (...) S.A. podaje do wiadomości Kredytobiorców obowiązujące prowizje i opłaty bankowe oraz ich wysokość w komunikatach dostępnych w lokalach oraz na stronie internetowej banku. Zgodnie z komunikatem nr(...) (...) S.A. od dnia 4 lipca 3013 roku stopa procentowa w stosunku rocznym dla kredytów przeterminowanych i kredytów postawionych, po upływie okresu wypowiedzenia, w stan natychmiastowej wykonalności wynosi 16%. W dniu zawarcia Umowy oprocentowanie to wynosiło 22% (§ 2 (...)).

W § 4 umowy strony postanowiły, że zabezpieczenie spłaty kredytu stanowić będzie:

1/ hipoteka zwykła łączna na:

a) nieruchomości, której właścicielem jest E. S., zlokalizowanej w miejscowości Z. (...), działka nr (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy w T. VI Wydział Ksiąg Wieczystych,

b) nieruchomości, której właścicielem jest E. S., zlokalizowanej w miejscowości Z., działka nr (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy wT.VI Wydział Ksiąg Wieczystych,

- do kwoty 680 000 zł;

2/ hipoteka kaucyjna łączna na:

a) nieruchomości, której właścicielem jest E. S., zlokalizowanej w miejscowości Z. (...), działka nr (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy wT.VI Wydział Ksiąg Wieczystych,

b) nieruchomości, której właścicielem jest E. S., zlokalizowanej w miejscowości Z., działka nr (...), dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy w T. VI Wydział Ksiąg Wieczystych,

- do kwoty 340 000 zł.

W związku z powyższym, nieruchomość położoną w miejscowości Z., gmina T., województwo (...) dla której Sąd Rejonowy w T. wydział VI Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...), obciążono na rzecz strony powodowej hipotekami: zwykłą w kwocie 680 000 zł oraz kaucyjną do kwoty 340 000 zł, zabezpieczającymi wierzytelności banku z tytułu zawartej umowy. Księgę wieczystą nr (...) zamknięto z uwagi na całkowite przeniesienie nieruchomości nią objętej - tj. działki nr (...) - do KW nr (...). Z tego też względu wykreślono z księgi wieczystej nr (...) - księgę KW nr (...) jako współobciążoną hipoteką umowną łączną.

W dniu 23 kwietnia 2014 roku strona powodowa wystawiła przeciwko E. S. oraz J. S., solidarnie odpowiedzialnym z tytułu umowy, bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) stwierdzając w nim, że na dzień 23 kwietnia 2014 roku wobec kredytobiorców figuruje w księgach (...) S.A. wymagalne zadłużenie w łącznej wysokości 444 898,21 zł, na które składa się należność główna w kwocie 434 517,49 zł oraz odsetki naliczone od dnia 15.12.2013r. do dnia 22.04.2014 r. w kwocie 10 380,72 zł. Postanowieniem z dnia 8 maja 2014 roku Sąd Rejonowy w T. nadał klauzulę wykonalności ww. bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

W związku z nabyciem przez M. S. przedmiotowej nieruchomości obciążonej na rzecz strony powodowej hipotekami, (...) S.A. w dniu 4 czerwca 2014 roku skierowała do niej wezwanie do zapłaty kwoty 452 968, 78 zł, na którą składała się kwota niespłaconego kapitału (należności głównej) w wysokości 434 517,49 zł, kwota naliczonych odsetek do dnia 04.06.2014 r. w wysokości 18 380,60 zł oraz kwota 70,69 zł stanowiąca koszty.

Dnia 3 lipca 2014 roku powód wystawił wyciąg z ksiąg banku (...), w którym oświadczył, że w księgach figuruje wymagalne zadłużenie M. S. - odpowiedzialnej z tytułu nabycia nieruchomości położonej w miejscowości Z. dla której Sąd Rejonowy w T. prowadzi księgę wieczystą nr (...), na której Bank ma ustanowioną zwykłą hipotekę zwykłą w kwocie 680 000 zł oraz hipotekę umowną kaucyjną w wysokości 340 000 zł, jako zabezpieczenie umowy kredytu hipotecznego (...) nr (...) z dnia 5 marca 2009 roku - według stanu na dzień 3 lipca 2014 roku w łącznej kwocie 458 492,51 zł, na która składają się:

- należność główna w wysokości 434 517,49 zł,

- odsetki naliczone od dnia 15 grudnia 2013 roku do dnia 2 lipca 2014 roku w wysokości 23 904,33 zł,

- koszty w wysokości 70,69 zł.

Powód wskazał że dalsze odsetki od dnia 3 lipca 2014 roku są naliczane od kwoty należności głównej - wg umownej stopy procentowej wynoszącej 16% w stosunku rocznym (stopa procentowa obowiązująca w (...) S.A. na dzień wystawienia wyciągu bankowego).

W chwili wniesienia pozwu, tj. dnia 4 sierpnia 2014 roku, właścicielem nieruchomości położonej w miejscowości Z., gmina T., województwo (...) dla której Sąd Rejonowy w T. wydział VI Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą nr (...) była M. S., na co wskazuje wydruk z systemu Elektronicznej Księgi Wieczystej dot. KW nr (...) z dnia 3 lipca 2014 roku k. 18-38.

Umową zawartą w formie aktu notarialnego w dniu 7 listopada 2014 roku, M. S., w której imieniu działał pełnomocnik w osobie J. S., darowała E. S. działki nr (...) o powierzchni 1,8436 ha w miejscowości Z., gmina T., wraz z budynkami. Ponadto E. S. ustanowiła na rzecz M. S. nieodpłatną i dożywotnią służebność mieszkania polegającą na prawie zamieszkiwania w budynku położonym na darowanej jej nieruchomości.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt sprawy przez strony, odnośnie których nie dostrzegł jakichkolwiek podstaw do nieprzyznania im mocy dowodowej. Zdaniem Sądu w przedmiotowej

sprawie zebrany materiał dowodowy wyjaśnił stan faktyczny i nie było takich faktów, które wymagałyby przesłuchania pozwanych. Dowód z przesłuchania strony nie ma bowiem charakteru obligatoryjnego w sprawach cywilnych i ocena, czy konieczne jest jego przeprowadzenie, należy do sądu. Jego przeprowadzenie konieczne jest wówczas, gdy nie ma możliwości przeprowadzenia innych dowodów, lub gdy brak jest dowodów, a taka sytuacja w przedmiotowym postępowaniu nie zachodziła.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powództwo zasługiwało na uwzględnienie.

W świetle zebranego materiału dowodowego dłużnikiem osobistym jest pozwana E. S., która wraz z J. S. jako kredytobiorcy w dniu 5 marca 2009 roku zawarli ze stroną powodową umowę kredytu hipotecznego (...) nr (...) w wysokości 680 000 zł. Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy, w tym wysokość zadłużenia z tytułu ww. umowy kredytowej nie były przez pozwaną E. S. kwestionowane. Pozwana uznała powództwo w całości.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie pozostawia także wątpliwości, iż w księdze wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w T. dla nieruchomości położonej w Z., gmina T., województwo (...), figurują wpisy hipoteki umownej zwykłej w kwocie 680 000 zł oraz hipoteki umownej kaucyjnej w wysokości do 340 000 zł na rzecz powoda – Banku (...). z siedzibą w W.. Obciążenie hipoteczne nieruchomości zostało dokonane na zabezpieczenie wierzytelności z umowy kredytu hipotecznego (...) nr (...) zawartej przez E. S. i J. S. jako kredytobiorców i powodową spółkę w dniu 5 marca 2009 roku.

W takim układzie pozwana E. S. jako dłużnik osobisty odpowiada wobec wierzyciela całym swoim majątkiem i z tego względu powództwo w stosunku do pozwanej E. S. zostało uwzględnione w całości bez ograniczenia odpowiedzialności pozwanej z tytułu ustanowionej na rzecz strony powodowej hipoteki umownej kaucyjnej i zwykłej na ww. nieruchomości.

Prawo własności przedmiotowej nieruchomości w chwili wniesienia pozwu tj. 4 sierpnia 2014 roku przysługiwało natomiast pozwanej M. S.. Pozwana M. S. nie kwestionowała w istocie istnienia dochodzonej przez powoda wierzytelności, lecz negowała wskazywaną wysokość roszczenia, w tym należności głównej i skapitalizowanych odsetek. W ocenie pozwanej powód nie udowodnił należycie wysokości dochodzonego roszczenia. Żadnego z tych zarzutów Sąd nie uwzględnił.

Co do wysokości zadłużenia Sąd stwierdził, iż powodowy Bank przedstawił na okoliczność obecnej wysokości wierzytelności dokument w postaci wyciągu z ksiąg bankowych z dnia 3 lipca 2014 roku. Co prawda dokument taki od dnia 20 lipca 2013r. w postępowaniu cywilnym utracił moc dokumentu urzędowego (wraz ze zmianą art. 95 ustawy Prawo bankowe), to jednak dane w nim wyszczególnione nie zostały w żaden sposób zakwestionowane przez pozwaną, która nie podała nawet w jakiej konkretnej części kwestionuje wysokość roszczenia. Pozwana musiała przeciwko dowodowi wskazać okoliczności, które by ukazywały, że takie zadłużenie po stronie kredytobiorcy nie występuje lub jest innej wysokości. Pozwana winna wykazać inicjatywę dowodową w kierunku, iż wyliczenia przedstawione przez stronę powodową zostały dokonane wadliwie. Tymczasem zarzuty pozwanej dotyczące wysokości zadłużenia jawią się jako gołosłowne, gdyż pozwana próbując podważyć powołane przez powoda dowody nie zaoferowała żadnych konkretnych środków dowodowych, w tym choćby potwierdzeń dokonanych spłat. Ciężar dowodu w tej mierze obciążał zaś pozwaną. Dokumenty zaoferowane przez powodowy Bank jako dowody miały charakter dokumentów prywatnych i w takim zakresie w jakim ich prawdziwość nie była podważana, zawarte w nich oświadczenia zostały uznane za zgodne z prawdą (art. 253 k.p.c.). Samo zanegowanie wyciągu z ksiąg rachunkowych wyłącznie z tej przyczyny, że nie posiada on charakteru dokumentu urzędowego nie przesądza o braku możliwości konstruowania na tej podstawie przez Sąd ustaleń faktycznych i wysnucia wniosków, że pozwana M. S. ponosi odpowiedzialność z tytułu niespłaconych należności kredytowych przez E. S. i J. S.. Ponadto dokonując konfrontacji przedłożonego wyciągu z ksiąg bankowych z innymi dowodami, a w szczególności z umową kredytu, bankowym tytułem egzekucyjnym wraz z klauzulą wykonalności, nie negowanymi przez pozwaną wezwaniami do zapłaty, należy stwierdzić, iż pozwana E. S. i J. S., na dzień wniesienia pozwu posiadali zadłużenie z tytułu umowy kredytu w kwocie dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Ponadto wysokość zadłużenia z tytułu umowy kredytowej z dnia 5 marca 2009 roku została

potwierdzona przez dłużnika osobistego, to jest pozwaną E. S., która nie negowała wysokości zgłoszonego przez powoda roszczenia, w tym zarówno należności głównej jak i należności odsetkowych, a uznała powództwo w całości.

Podstawę uwzględnienia powództwa w niniejszej sprawie w stosunku do pozwanej M. S. stanowił przepis art. 65 ust. 1 i art.69 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (dalej u.k.w.h.). Zgodnie z przepisem art. 65 ust. 1. u.k.w.h. w celu zabezpieczenia oznaczonej wierzytelności wynikającej z określonego stosunku prawnego można nieruchomości obciążyć prawem, na mocy którego wierzyciel może dochodzić zaspokojenia z nieruchomości bez względu na to, czyją stała się własnością, i z pierwszeństwem przed wierzycielami osobistymi właściciela nieruchomości (hipoteka). Przepis art. 69 u.k.w.h. stanowi zaś, że hipoteka zabezpiecza mieszczące się w sumie hipoteki roszczenia o odsetki oraz o przyznane koszty postępowania, jak również inne roszczenia o świadczenia uboczne, jeżeli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej. Tym samym pozwana jako dłużnik rzeczowy mogła zostać obciążona do wysokości zabezpieczenia hipotecznego tj. do kwoty 1 020 000zł także zaległymi odsetkami, kosztami egzekucji oraz kosztami sądowymi.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2003 r., V CK 19/02 (LEX nr 602311) „wierzyciel hipoteczny ma prawo do wytoczenia przeciwko dłużnikowi hipotecznemu, nie będącemu dłużnikiem osobistym, powództwa o świadczenie - celem umożliwienia wierzycielowi prowadzenia egzekucji z obciążonej nieruchomości”. Z tego powodu samo roszczenie przeciwko pozwanej o zapłatę jest dopuszczalne i nie jest konieczne wytoczenie w pierwszej kolejności powództwa przeciwko dłużnikowi osobistemu – kredytobiorcy.

W wyroku z dnia 25 sierpnia 2004 r., IV CK 606/03, Lex nr 188488, Sąd Najwyższy stwierdził, że „sens hipoteki polega na tym, aby w sytuacji nieuzyskania zaspokojenia od dłużnika osobistego wierzyciel mógł uzyskać zaspokojenie od dłużnika rzeczowego - do wysokości hipoteki - pomimo tego, że żaden stosunek obligacyjny pomiędzy nimi nie istnieje.” Mając na uwadze, iż powództwo skierowane jest także przeciwko dłużnikowi hipotecznemu – M. S., który nie jest dłużnikiem osobistym, Sąd Okręgowy zasądził dochodzone roszczenie z ograniczeniem odpowiedzialności pozwanej do wysokości hipotek: zwykłej w kwocie 680 000 zł i kaucyjnej w kwocie 340 000 zł zabezpieczających spłatę wierzytelności przysługującej stornie powodowej wobec E. S. i J. S. z tytułu umowy kredytowej z dnia 5 marca 2009 roku, na nieruchomości położonej w miejscowości Z. (gmina T.), objętej księgą wieczystą prowadzoną przez Sąd Rejonowy w T. – VI Wydział Ksiąg Wieczystych nr (...). Takie wyrzeczenie gwarantuje w ocenie Sądu ograniczenie odpowiedzialności pozwanej M. S. do ww. nieruchomości, albowiem z istoty hipoteki wynika, iż dłużnik hipoteczny odpowiada przed wierzycielem wyłącznie posiadaną przez siebie nieruchomością obciążoną hipoteką, zatem egzekucja prowadzona w stosunku do dłużnika rzeczowego może być skierowana wyłącznie do obciążonej hipoteką nieruchomości.

Sąd dostrzegł, że w toku postępowania pozwana M. S. zbyła obciążoną hipoteką nieruchomością na rzecz pozwanej E. S. w drodze umowy darowizny zawartej w dniu 7 listopada 2014 roku, miał jednak na uwadze, treść art. 192 pkt 3 k.p.c. stanowiący, iż z chwilą doręczenia pozwu zbycie w toku sprawy rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy, nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej. Oznacza to, że z chwilą doręczenia pozwu pozwanemu (w przedmiotowej sprawie w dniu 16 października 2014 roku – k.52) następuje stabilizacja procesu, która wyraża się tym, że zbycie rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy. Oznacza to, że w razie zbycia rzeczy lub prawa w toku postępowania sąd dalej sprawę prowadzi tak, jakby do żadnych zmian nie doszło, a wydany wyrok będzie obejmował pierwotnego zbywcę. Mimo zbycia rzeczy lub praw objętych sporem, zarówno przez jedną, jak i drugą stronę, a nawet przez obie strony, zbywca zachowuje legitymację procesową (wyrok SN z 21 stycznia 2009 r., III CSK 248/08, SIP Legalis nr 236414). Mając powyższe na uwadze w przedmiotowej sprawie pozwana M. S. posiadała legitymację procesową bierną w niniejszej sprawie.

Sąd zaznaczył, że strona powodowa nie wyraziła zgody na wstąpienie pozwanej E. S. do procesu w miejsce pozwanej M. S.. W związku z powyższym obie pozwane są biernie legitymowane do udziału w niniejszej sprawie, a występujące pomiędzy nimi współuczestnictwo procesowe ma charakter formalny. W takim układzie sytuacyjnym pozwana M. S. ponosi odpowiedzialność za wierzytelność z tytułu umowy kredytowej z dnia 5 marca 2009 roku jako dłużnik rzeczowy, natomiast pozwana E. S. jako dłużnik osobisty. Powód w stosunku do pozwanej M. S. w niniejszej sprawie

korzysta wyłącznie z zabezpieczenia hipotecznego, które gwarantuje mu wyłącznie prawo pierwszeństwa zaspokojenia z nieruchomości przed innymi wierzycielami. Pozwana E. S. jako dłużnik osobisty odpowiada natomiast wobec wierzyciela całym swoim majątkiem.

Odpowiedzialność dłużnika osobistego z tytułu zaciągniętego kredytu i odpowiedzialność dłużnika rzeczowego, którego nieruchomość została obciążona hipoteką dla zabezpieczenia udzielonego kredytu, jest odpowiedzialnością in solidum (przepisy o odpowiedzialności solidarnej znajdują tutaj odpowiednie zastosowanie), z tym ograniczeniem, że egzekucja prowadzona w stosunku do dłużnika rzeczowego może być skierowana wyłącznie do obciążonej hipoteką nieruchomości – co znalazło swoje odzwierciedlenie w treści wyroku sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1997 r., sygn. I CKU 78/96, SIP Legalis nr 66902).

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c. stanowiących, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Wskazać w tym miejscu należy, że strona powodowa na dzień 3 lipca 2014 roku dokonała kapitalizacji odsetek umownych przysługujących od niespłaconej kwoty kapitału głównego tj. kwoty 458 492,51 zł, na podstawie Umowy kredytowej przyjmując oprocentowanie w stosunku do należności przeterminowanych i wraz z wytoczeniem powództwa zażądała kwoty 23 904,33 zł tytułem skapitalizowanych umownych (karnych) odsetek od niespłaconej kwoty pobranego kredytu. Następnie z dniem wytoczenia powództwa od kwoty skapitalizowanych odsetek – 23 904,33 zł – strona powodowa domagała się odsetek ustawowych od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty. Przepis art. 482 § 1 k.c. daje możliwość domagania się skapitalizowanych odsetek za okres od terminu płatności wierzytelności do daty wniesienia pozwu oraz żądania odsetek od zaległych odsetek od momentu wytoczenia powództwa. Odsetki od odsetek należy liczyć od dnia wytoczenia powództwa o te odsetki. Jak podkreślił Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 18 maja 1994r., sygn. akt III CZP 70/94, samo pozwanie o odsetki zaległe – a więc o odsetki za opóźnienie w zapłacie określonej sumy pieniężnej – nie daje jeszcze podstawy do stosowania procentu składanego od dnia złożenia pozwu. W konsekwencji żądanie pozwu musi objąć także odsetki od odsetek i dopiero ten moment otwiera możliwość obliczania odsetek od nowej, podwyższonej wysokości (SIP Legalis nr 28629).

Sąd nie podzielił zarzutów pozwanej M. S. o braku zdolności sądowej strony powodowej. Zdolność sądową strony postępowania cywilnego określa się jednak przede wszystkim jako jej przymiot pozwalający na przeprowadzenie z jej udziałem jako strony ważnego procesu. Przepis art. 64 k.p.c. wyposaża w zdolność sądową osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną. W pozwie w sposób odpowiedni określono stronę powodową podając, że jest nią (...)Bank (...)z siedzibą w W., tj. osoba prawna. Podanie dodatkowo oddziału banku czy też jednostki windykacyjnej, służy jedynie wskazaniu w związku z funkcjonowaniem jakich oddziałów czy jednostek działających w ramach powodowej spółki, powstało roszczenie dochodzone w niniejszej sprawie. Nie zmienia to jednak faktu, że jako strona powodowa występuje spółka akcyjna – (...) S.A. z siedzibą w W.. Sąd dodał, że w przedmiotowej sprawie określono powoda w sposób pozwalający na jego pełną identyfikację, poprzez podanie pełnej nazwy, formy prawnej i siedziby spółki, a tylko dodatkowo wskazano jednostkę organizacyjną – oddział spółki. Takie określenie nie tworzy jakichkolwiek wątpliwości co do podmiotu będącego stroną powodową, zaś uzupełnienie nazwy Banku o nazwę oddziału nie pozbawia go zdolności sądowej, skoro nadal powodem pozostaje osoba prawna. W tym stanie rzeczy zarzut braku zdolności sądowej strony powodowej uznać należy za chybiony. Brak też podstaw do podzielenia zarzutu pozwanej, jakoby pełnomocnik działający w imieniu powodowej spółki nie był umocowany do działania w jej imieniu, albowiem przy podpisywaniu pełnomocnictwa Bank nie był właściwie reprezentowany. Fakt, iż na dzień wniesienia pozwu osoba, która podpisała pełnomocnictwo nie jest już członkiem zarządu spółki nie oznacza, że pełnomocnictwo wygasło. W takim przypadku można udzielone pełnomocnictwo odwołać, a pozwana nie wykazała, aby miało to miejsce.

O kosztach orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. i art. 105 § 2 k.p.c. – zasądzając od pozwanych, jako przegrywających sprawę, solidarnie na rzecz strony powodowej koszty procesu. Orzeczenie w przedmiocie kosztów procesu jest zgodne ze stanowiskiem Sądu Najwyższego zawartym w uchwale z dnia 7 kwietnia 1975 roku sygn. akt III CZP 6/75 (SIP Legalis 18686), które Sąd orzekający w pełni zaakceptował. Wskazano w nim, iż uznawana w doktrynie instytucja

solidarności nieprawidłowej (in solidum) polega na odpowiednim stosowaniu przepisów o solidarności uregulowanej w kodeksie cywilnym, zatem w takiej sytuacji stosuje się – w zakresie kosztów procesu – odpowiednio art. 105 § 2 k.p.c. Na koszty procesu złożyła się uiszczona przez stronę powodową opłata od pozwu – 22 925 zł, koszty zastępstwa pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego ustalone w wysokości 7 200 oraz wskazane w pozwie koszty dochodzenia roszczeń w postaci kosztów poświadczonych notarialnie odpisów pełnomocnictw – 3,69 zł i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego – 17 zł.

Apelację od tego wyroku wniosła M. S., zarzucając:

1/ rażące naruszenie przepisu prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia w postaci obrazu art. 316 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie przez Sąd I instancji okoliczności faktycznych, jakie zaistniały przed zamknięciem rozprawy to jest utraty przez M. S. legitymacji biernej oraz uzyskania wyłącznej legitymacji biernej przez wezwaną do udziału w charakterze pozwanej E. S.;

2/ naruszenie przepisu prawa materialnego w postaci obrazu art. 65 ust 1 ustawy o księgach wieczystych, które polegało na błędnym zasądzeniu żądania od M. S., podczas gdy w dacie wyrokowania nie była dłużniczką rzeczą powódki;

3/ rażące naruszenie przepisu prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia w postaci obrazu art. 72 § 1 pkt 2 w zw. z art. 187 § 1 pkt 1-2 w zw. z art. 194 § 3 k.p.c. polegające na błędnym przyjęciu istnienia możliwości skorzystania z instytucji dopozwania i uznaniu jednorodności dochodzonego roszczenia o zapłatę przy jednoczesnej błędnej akceptacji istnienia konstrukcji współuczestnictwa formalnego po stronie pozwanej;

4/ rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść orzeczenia w postaci obrazu art. 194 § 3 k.p.c. która przejawia się wadliwą identyfikacją statusu pozwanych a to M. S. oraz E. S., które polegało na błędnym przyjęciu, że w dacie wytaczania powództwa w tej sprawie możliwe było pozwanie na tożsamej podstawie faktycznej zarówno M. S. oraz E. S., podczas gdy niezmieniona podstawa faktyczna żądania bazowała wyłącznie na konstrukcji odpowiedzialności rzeczowej strony biernej, natomiast w dacie pozywania M. S., E. S. nie była odpowiedzialną rzeczowo wobec powódki, co definitywnie wyklucza możliwość modyfikacji podmiotowej procesu, zgodnie ze wskazanym wzorcem kontroli apelacyjnej;

5/ rażące naruszenie przepisu prawa procesowego, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia w postaci obrazu art. 187 § 1 pkt 2 w zw. z art. 192 pkt 3 k.p.c. które polegało na zaniechaniu zastosowania tego ostatniego przepisu, podczas gdy w toku kontrolowanego postępowania nastąpiło przeniesienie przedmiotu hipoteki na E. S., natomiast przedmiot postępowania statuowany żądaniem zapłaty określonej w pozwie kwoty pieniężnej bazował na odpowiedzialności rzeczowej pozwanego, tymczasem wezwanie E. S. odbyło się na wyraźne żądanie strony czynnej postępowania, co oznacza w realiach tego procesu zezwolenie na modyfikację podmiotową kontrolowanego postępowania;

a z ostrożności procesowej, ponadto:

6/ naruszenie przepisu art. 95a ust. 1a ustawy prawo bankowe, które polega na oparciu rozstrzygnięcia na wyciągu z ksiąg bankowych, pomimo że pozwana zakwestionowała wysokość wskazanej tam kwoty pieniężnej stanowiącej należność główną;

7/ rażące naruszenie przepisów postępowania, które miało wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia w postaci obrazu art. 232 k.p.c., polegające na mylnym przyjęciu, iż pozwana jako dłużnik rzeczowy mogła zostać obciążona do wysokości zabezpieczenia hipotecznego tj. do kwoty 680 000 zł oraz do kwoty 340 000 zł także zaległymi odsetkami, kosztami egzekucji czy kosztami sądowymi, podczas gdy powód nie wykazał żadnym dokumentem, aby w sumie hipotek, wpisanych w księdze wieczystej (...) mieściły się również zaległe odsetki (w tym kapitałowe), koszty, itp.,

8/ naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci obrazu art. 65 ust 1 w zw. z art. 69 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, które polega na rażąco błędnej ich wykładni, a w szczególności na przyjęciu, iż dłużnik

rzeczowy, nie będący jednocześnie dłużnikiem osobistym może znosić egzekucję z innych składników swojego majątku, niż obciążona hipoteką nieruchomości;

9/ rażąco obrazę przepisów prawa procesowego, w postaci naruszenia art. 319 k.p.c. w ten sposób, że Sąd I instancji zaniechał zastrzeżenia pozwanej jako dłużnikowi rzeczowemu prawa do powołania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie jej odpowiedzialności do nieruchomości, obciążonej hipotecznie, dla której Sąd Rejonowy w T. Wydział VI Ksiąg wieczystych prowadzi księgę wieczystą numer (...);

10/ naruszenie przepisu prawa procesowego w postaci obrazę art. 328 § 2 k.p.c.;

11/ rażące naruszenie przepisów prawa procesowego w postaci obrazę art. 102 k.p.c. poprzez nieuzasadnione zaniechanie skorzystania z tej dyspozycji i obciążenie pozwanej kosztami procesu, pomimo że pozwana była zmuszona do wniesienia sprzeciwu od nakazu zapłaty I Ne 57/14 z 19 września 2014 r. podjętego przez Sąd Okręgowy w Tarnowie Wydział I Cywilny zwłaszcza z uwagi na brak wyrzeczenia odnośnie ograniczenia rzeczowego tej osoby, podczas gdy nawet powód nie ukrywał tej okoliczności w uzasadnieniu swojego pozwu oraz w załączonych doń kopii dokumentów.

Na tej podstawie wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w ten sposób, że Sąd II instancji oddali w całości powództwo w stosunku do M. S. oraz zasądzi od powoda na rzecz pozwanej koszty postępowania za pierwszą i drugą instancję.

Nadto zażalenie na rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu wniosła pozwana E. S., zarzucając:

1/ obrazę przepisu postępowania mającą wpływ na treść skarżonego postanowienia tj. art. 101 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie pomimo, iż nie dała powodu do wytoczenia sprawy i uznała przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu, co skutkowało zasądzeniem od niej na rzecz strony powodowej kwoty 30 145, 69 zł tytułem kosztów postępowania;

2/ ewentualnie na wypadek nie podzielenia ww. zarzutu zarzuciła obrazę art. 102 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie pomimo, iż zachodził szczególnie uzasadniony przypadek przemawiający za nie obciążaniem mnie w ogóle kosztami postępowania.

Wniosła o zmianę postanowienia zawartego w pkt. 4 wyroku poprzez nie obciążanie kosztami postępowania poniesionymi przez stronę powodową.

Sąd Apelacyjny po rozpoznaniu apelacji zważył, co następuje:

Sąd I Instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne, które Sąd Apelacyjny przyjmuje za swoje, oraz trafnie zastosował przepisy prawa procesowego i materialnego.

Na wstępie wskazać należy, że sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji (art. 378 §1 k.p.c.) na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym (art. 382 k.p.c.) z tym zastrzeżeniem, że przed sądem pierwszej instancji powinny być przedstawione wyczerpująco kwestie sporne, zgłoszone fakty i dowody, a prezentacja materiału dowodowego przed sądem drugiej instancji ma miejsce wyjątkowo (art. 381 k.p.c.).

Zgodnie z uchwałą składu 7 sędziów (III CZP 49/07, OSNC 2008, nr 6, poz.55), której nadano moc zasady prawnej, sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiążą go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego. Te jednak powinny być podniesione w apelacji wniesionej w ustawowym terminie, a nie w późniejszym piśmie procesowym.

Bezzasadny jest zarzut niewykazania przez powoda zasadności dochodzonego roszczenia przez oparcie się wyłącznie na wyciągu z ksiąg bankowych. Mimo, że wyciąg z ksiąg bankowych nie ma mocy dokumentu urzędowego, to nadal zachowuje moc dokumentu prywatnego i to na tyle wiarygodnego, że nadal stanowi on podstawę do wydania

nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym zgodnie z art. 485 § 3 k.p.c. Przepis ten obejmuje również poręczycieli nie będących przedsiębiorcami. Powód dołączył jednak do pozwu oprócz wyciągu umowę kredytu hipotecznego (...) z 5.03.2009r zawartą przez powoda z E. S. i J. S., bankowy tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności, oświadczenie o ustanowieniu hipoteki, wyciągi z ksiąg wieczystych, korespondencję stron i inne wymagane dokumenty dla stwierdzenia jego roszczenia wobec obu pozwanych.

Nietrafnie pozwana zarzuca, że podstawa faktyczna pozwu uzasadniała tylko odpowiedzialność dłużnika rzeczowego, bowiem już w pozwie powód oprócz wskazania podstaw odpowiedzialności rzeczowej M. S., przytoczył twierdzenia uzasadniające odpowiedzialność dłużników osobistych tj. E. S. i J. S. jak zawarcie umowy kredytowej, brak spłaty kredytu, wypowiedzenie umowy kredytowej, wydanie bankowego tytułu egzekucyjnego.

Z przedłożonych dokumentów wynika, że na wymagalne zadłużenie dochodzone pozwem składają się:

- należność główna w wysokości 434.517,49 zł,
- odsetki karne naliczone do dnia 02/07/2014r w wysokości 2ie si3.904,33 zł, wg oprocentowania zmiennego w wysokości: 16% od 15/12/2013r do 02/07/2014r,
- koszty w wysokości 70,69 zł oraz dalsze należne odsetki od dnia 3 lipca 2014r są naliczane od kwoty w/w należności głównej tj: 434 517,49 zł wg umownej stopy procentowej wynoszącej 16% w stosunku rocznym (stopa procentowa obowiązująca w (...) SA na dzień wystawienia niniejszego wyciągu z ksiąg bankowych dla należności przeterminowanych i postawionych po upływie wypowiedzenia.

Zasądzenie odsetek umownych znajduje uzasadnienie w § 33 umowy kredytu z dnia 5 marca 2009r. W myśl tego postanowienia, niespłacenie przez kredytobiorcę części albo całości raty spłaty kredytu w terminie określonym w umowie, spowoduje, że należności z tytułu zaległej spłaty stają się zadłużeniem przeterminowanym. Natomiast w kwestii dowodowej, należy zwrócić uwagę na następujące dokumenty:

- wyciąg z ksiąg bankowych nr (...) wraz z określoną stopą procentową w wysokości 16 % w skali roku za okres od dnia 15 grudnia 2013r do 2 lipca 2014r,
- uchwałę zarządu Banku (...)/ (...) Zarządu Banku z dnia 21 sierpnia 2007 r wraz z załącznikami,
- katalog informacyjnego Banku (...) (oprocentowanie),
- komunikat (...) S.A dotyczące zmiany oprocentowania.

Sąd I instancji zasadnie uznał iż powództwo zasługuje w całości na uwzględnienie. Dłużnikiem osobistym jest pozwana E. S., która wraz z J. S. odpowiadają z tytułu kredytu hipotecznego. Pozwana E. S. uznała powództwo w całości. Prawną formą zabezpieczenia kredytu jest hipoteka umowna zwykła w wysokości 680. 000 zł oraz hipoteka umowna kaucyjna w wysokości 340 000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości Z., której właścicielem w chwili złożenia pozwu była pozwana M. S.. Odpowiedzialność M. S. ograniczona została do wysokości wpisu hipotecznego z tytułu hipoteki umownej w wysokości 680 000 zł oraz hipoteki umownej kaucyjnej w wysokości 340 000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości Z., dla której jest prowadzona księga wieczysta nr (...) przez Sąd Rejonowy wT., VI Wydział Ksiąg Wieczystych.

Konstrukcja odpowiedzialności in solidum (solidarności nieprawidłowej) wynika z różnych podstaw odpowiedzialności za ten sam dług. Jest ona również korzystna dla pozwanych, bowiem zapobiega dwukrotnej egzekucji tego samego roszczenia.

Pozwana M. S. w istocie nie kwestionowała, co do zasady istnienia dochodzonej przez powoda wierzytelności wynikającej z hipotek, podnosząc inne zarzuty, które jednak okazały się nieuzasadnione. Z ustaleń Sądu nie wynika,

aby pozwaną obciążono dodatkowo kosztami egzekucyjnymi, czy innymi kosztami. Roszczenie powoda zostało dokładnie wyliczone.

Sąd I Instancji w obszernym uzasadnieniu wnikliwie przeanalizował wszystkie istotne problemy prawa materialnego i procesowego, zatem powtarzanie tej argumentacji nie jest celowe.

Pokrótkie należy wskazać, że nie mogą odnieść skutku zarzuty odnoszące się do naruszenia art. 65 ust. 1 i art. 69 ustawy z dnia 6 lipca 1982r o księgach wieczystych i hipotece. Należy w całości podzielić analizę tych dokonaną przez Sąd Okręgowy.

Odpowiedzialność pozwanej M. S. powstała w związku z nabyciem nieruchomości na której Bank ma ustanowioną hipotekę umowną zwykłą w wysokości 680 000 zł oraz hipotekę umowną kaucyjną w wysokości 340 000 zł. Znaczenie hipoteki z pewnością pozwanej wyjaśnił notariusz przy podpisywaniu aktu notarialnego.

Hipoteka, jak wynika z art. 244 § 1 k.c., jest ograniczonym prawem rzeczowym. Powszechnie przyjmuje się iż sens hipoteki polega właśnie na tym, aby wierzyciel mógł z danej nieruchomości uzyskać zaspokojenie od ewentualnego nabywcy (dłużnika rzeczowego) - do wysokości hipoteki - pomimo tego, że żaden stosunek obligacyjny pomiędzy nimi nie istnieje. Wierzyciel jednak może wszcząć egzekucję przeciwko dłużnikowi rzeczowemu, jedynie po uzyskaniu przeciwko dłużnikowi rzeczowemu tytułu wykonawczego, czyli wyroku sądowego, a ppotem klauzuli wykonalności (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Cywilna z 2004-08-25, IV CK 606/03 (nie publikowany), postanowienie SN z dnia 26 marca 1971 r., III CRN 553/70 (OSNC 1971, nr 10, poz. 185). Wytoczenie zatem przeciwko pozwanemu powództwa o zasądzenie należności dochodzonej od dłużnika osobistego, do wysokości zabezpieczonej hipoteką, jest uzasadnione. Wszak zaspokojenie wierzyciela hipotecznego z nieruchomości następuje według przepisów o sądowym postępowaniu egzekucyjnym (art. 75 k.w.h.). Obligatoryjność tego trybu wymusza uzyskanie przez wierzyciela tytułu wykonawczego, jako że tytuł ten jest podstawą każdej egzekucji (art. 776 k.p.c.). System prawa powinien być spójny, zapewniający realizację uprawnień ustawowych jego adresatom.

Jak wynika z ustaleń Sądu I Instancji, w toku postępowania pozwana M. S. zbyła obciążoną nieruchomością na rzecz pozwanej E. S. w drodze umowy darowizny zawartej w dniu 7 listopada 2014r.

W tej sytuacji trafnie Sąd zastosował treść przepisu art. 192 pkt 3 k.p.c., zgodnie z którym, z chwilą doręczenia pozwu zbycie w toku sprawy, rzeczy lub prawa, objętych sporem, nie ma wpływu na dalszy bieg sprawy, nabywca może jednak wejść na miejsce zbywcy za zezwoleniem strony przeciwnej. Mimo zbycia rzeczy lub praw objętych sporem, zbywca zachowuje bierną legitymację procesową.

Ograniczenie odpowiedzialności M. S., na wniosek pozwanej zawarty w apelacji Sąd Apelacyjny doprecyzował na podstawie art. 319 k.p.c. w ten sposób, że dodał słowa: „do wartości nieruchomości”. Dalej idące żądanie pozwanej w tym zakresie, aby wyraźnie wskazać, że odpowiedzialność pozwanej M. S. ogranicza się do określonego przedmiotu majątkowego w postaci konkretnej nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...) Sąd Apelacyjny oddalił w pkt III wyroku jako zbędne i sprzeczne z powołanym przepisem. Wszak z treści art. 319 k.p.c. wynika, że sąd nie powinien wymieniać w przedmiotowym zastrzeżeniu przedmiotu do którego ogranicza się odpowiedzialność pozwanego ani wskazywać jego konkretnej wartości. Oczywistym jest, że powód z mocy ustanowionej hipoteki odnośnie pozwanej M. S. może żądać zaspokojenia tylko z nieruchomości. Wobec zbycia nieruchomości odpowiedzialność M. S. ogranicza się w praktyce kosztów postępowania zasądzonych w niniejszej sprawie. Sens orzekania wobec zbywcy nieruchomości w analogicznych sytuacjach sprowadza się do możliwości uzyskania przez wierzyciela wobec nabywcy nieruchomości (w zakresie odpowiedzialności rzeczowej) klauzuli wykonalności bez konieczności wszczęcia kolejnej sprawy.

Powodowy Bank wykazał iż Oddział Centrum (...) w W. Biuro w K. jest jednostką organizacyjną Banku - (...). Jednak prawidłowo oznaczoną stroną powodową, mającą zdolność sądową jest (...)Bank (...)w W. wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego pod pozycja 379 pełnego odpisu z rejestru przedsiębiorców Nr (...). Dodawanie nazw oddziałów

czy innych jednostek organizacyjnych do właściwej nazwy osoby prawnej (firmy) w sentencji wyroku jest zbędne i dlatego Sąd sprostował oznaczenie strony powodowej na podstawie art. 350 § 1 k.p.c. jako niedokładność redakcyjną.

Sąd uwzględnił apelację pozwanej M. S. również w części dotyczącej zasądzonych kosztów procesu uznając za odpowiednie obniżenie ich do kwoty 15.000 zł na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd uznał, że zasądzenie takiej kwoty odpowiada zasadom słuszności mając na uwadze, że pozwana studiuje i utrzymuje się jedynie ze stypendium naukowego oraz pomocy rodziców oraz nie posiada majątku poza obciążonym hipoteką mieszkaniem. Dodatkowo Sąd miał na uwadze, że pozwana jest jedynie dłużnikiem rzeczowym i co do zasady odpowiada z nieruchomości w racji ustanowionej hipoteki. Jednak koszty niniejszego postępowania nie wchodzi w jej zakres.

Zasadne okazało się również zażalenie E. S. na orzeczenie w zakresie kosztów procesu z wnioskiem, aby nie obciążać jej kosztami procesu. Pozwana ta uznała przy pierwszej czynności procesowej żądanie pozwu. Powód nie uzasadnił z jakich przyczyn pozywa tę pozwaną. Wszak dysponuje już przeciwko niej tytułem wykonawczym opartym na bankowym tytule egzekucyjnym. Powód nie ustosunkował się również do zażalenia. Wprawdzie do pełnego zastosowania art. 101 k.p.c. brak podstaw, gdyż pozwana nadał długu nie płaci, a bankowy tytuł egzekucyjny może być (teoretycznie) podważony w drodze powództwa przeciwegzekucyjnego, niemniej zostały spełnione przesłanki do nieobciążania pozwanej kosztami postępowania. Z tych racji zmieniono pkt 4 zaskarżonego wyroku na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Z opisanych względów Sąd Apelacyjny uznał, że istnieją również podstawy do nieobciążania pozwanych kosztami postępowania apelacyjnego.

Biorąc pod uwagę podniesione argumenty Sąd Apelacyjny w częściowym uwzględnieniu apelacji zmienił częściowo zaskarżony wyrok na podstawie art. 386 § 1 k.p.c., a w pozostałym zakresie oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c.

SSA Zbigniew Ducki SSA Wojciech Kościółek SSA Józef Wąsik